

JONGE DENKTANK VERZINT VERRASSENDE MOBILITEITSPRIKKELS

De kunst van het verleiden

Hoe zorgen we ervoor dat meer studenten (een deel van) hun studie in het buitenland gaan volgen? Het ministerie van Onderwijs legde die vraag voor aan alumni van de Nationale DenkTank. Zeven jonge out-of-the-box denkers kwamen met frisse ideeën om twijfelende studenten te verleiden toch naar het buitenland te gaan. Van Look Ahead Course, internationaal inhaalsemester tot KNVB Exchange programma.

Het begint op een zonnige vrijdagavond in een vakantiehuisje in 's-Gravenzande. Zeven jonge mensen komen samen. Wat hen bindt is dat zij in de afgelopen jaren een keer hebben deelgenomen aan de Nationale DenkTank, het initiatief waarbij jaarlijks twintig masterstudenten, pas afgestudeerden en promovendi zich buigen over een actueel maatschappelijke vraagstuk.

Wat deze alumni van de Nationale DenkTank ook gemeen hebben, is dat ze allen in het buitenland hebben gestudeerd en daar zeer enthousiast over zijn. “Zelf hoeven wij niet overtuigd te worden van het

nut van studeren in het buitenland”, zegt Dominique Snel, een van de deelnemers. Haar studies politico-logie en Europese geschiedenis brachten haar naar Oxford en Parijs. “Maar we kennen allemaal mensen die niet in het buitenland willen studeren.”

Twintig procent van de studenten in het hoger onderwijs doet buitenlandervaring op tijdens de studie. Tachtig procent doet dat niet. Die tachtig procent delen de denktankers spontaan in in categorieën als afhakers, nitwits en onwelwillenden. “Het klinkt wat onaardig”, lacht Snel. “Maar mijn eigen vriendje is bijvoorbeeld een echte nitwit. Een zeer ambitieuze

student die twee studies heeft afgerond en nu bij een consultancybureau werkt. Maar studeren in het buitenland? Hij is gewoon nooit op het idee gekomen!” Door de doelgroep in dergelijke categorieën onder te brengen, lukt het de mini-DenkTank het probleem op gestructureerde wijze in kaart te brengen.

Nieuwsgierigheid

Vier factoren hebben een bepalende invloed op de beslissing om wel of niet naar het buitenland te gaan, stellen de deelnemers vast. Financiën en bureaucratie zijn twee voor de hand liggende factoren. Maar ook de omgeving is van doorslaggevende invloed, licht Snel toe. Nieuwsgierigheid naar het buitenland ontstaat al op jonge leeftijd. Een uitwisselingsprogramma op de basisschool kan wonderen doen. Factor vier is erkenning. “We voelen intuïtief allemaal wel dat het meerwaarde heeft om in het buitenland te studeren”, stelt Snel. “Maar hoe wordt die meerwaarde uitgedrukt? Waarom zetten we het niet op onze diploma’s? Dat zou studeren in het buitenland een stuk aantrekkelijker maken.”

Bij elk van de factoren brengt de denktank de voornaamste barrières en de mogelijke oplossingen in kaart. “Het hoogtepunt van het weekend was misschien wel het moment dat er zo’n honderd post-it blaadjes met oplossingen hingen, vertelt denktanker Laura de Landgraaf. “Het wegnemen van barrières is belangrijk, maar nog belangrijker is de motivatie bij studenten om barrières te tackelen. Vanuit die gedachte zijn we tot oplossingen gekomen die twee dingen doen: verleiden en normaliseren.”

Denkbeeldige buitenlandervaring

De *Look Ahead Course*, een oplossing die in de categorie normaliseren valt, is een van de ideeën die de denktank wat verder heeft uitgewerkt. Studenten volgen binnen het standaard curriculum drie colleges over internationalisering. Om de bijbehorende studiepunten te halen moeten ze zich voorbereiden op een denkbeeldige buitenlandervaring. De Landgraaf is enthousiast over dit idee. “Als alle studenten kunnen kennismaken met de voorbereidingen op een buitenlandstudie, dan neemt de angst voor bureaucratische rompslomp af en zien zij dat het best haalbaar is.”

Ook de internationale *corporate master* speelt in op het idee van normalisering. “Een veel gehoord kritiekpunt, vooral op academische studies, is dat er te weinig aansluiting is op de behoeften van

bedrijven”, aldus De Landgraaf. Voor de corporate master stelt de denktank dan ook voor om bedrijven direct te betrekken bij de invulling van het curriculum. Het bedrijf financiert mee en krijgt in ruil daarvoor invloed op het curriculum. De Landgraaf: “Bedrijven gaan zich meer betrokken voelen en de instellingen zorgen voor het juiste niveau. Naast de research-master en de reguliere master zou de corporate een prima derde variant zijn.”

Inhaalsemester

Joost van der Veen is beleidsmedewerker hoger onderwijs bij OCW en een van de opdrachtgevers van de denktank. Hij is uitermate tevreden over het resultaat. “Beleidsmakers en experts zijn al jaren bezig met deze vraag. Dan is het knap als een groep jonge mensen in zo’n korte tijd met een analyse en verrassende oplossingen komt waar we echt iets mee kunnen.”

Vooraf de oplossingen die gericht zijn op het verleiden van nieuwe groepen studenten, spreken

Van der Veen aan. Het internationaal inhaalsemester bijvoorbeeld. Studenten met een studieachterstand krijgen de mogelijkheid bij een buitenlandse instelling hun achterstand in te halen en eventueel te combineren met vakantie. De kracht van deze oplossing ligt in de manier waarop mobiliteitsbelemmerende gedachten bij niet-enthousiaste studenten worden

omgedraaid. Van der Veen: “Je gaat studeren in het buitenland en in plaats van de achterstand op te lopen waar studenten allemaal zo bang voor zijn, krijgen ze de kans om hun achterstand in te lopen!” Hetzelfde geldt voor het KNVB Exchange programma dat studeren in het buitenland combineert met voetbaltrainingen en wedstrijdbezoeken. “Eigenlijk is het advies van de denktank om jongeren aan te spreken op hun passie”, aldus Van der Veen. Door twijfelende studenten een buitenlands studieprogramma aan te bieden waarvan hun geliefde bezigheid deel uitmaakt, wordt een obstakel – ‘ik zal het voetballen missen’ – juist een extra argument om naar het buitenland te gaan. “Uiteraard is het concept met de KNVB inwisselbaar voor andere sporten of andere activiteiten, of het nou om hockey gaat of zonne-energieprojecten. Alles wat een nieuwe groep studenten kan verleiden tot studeren in het buitenland.”

ROB BURKHARD

Meer informatie is op te vragen via minidenktank@nationale-denktank.nl.